

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

The Innovative Leadership of School Administrators in the 21st Century under the

Phatthalung Primary Educational Service Area Office 2

หมิหนะ เบญตาลี

Mihna Bentalee

ชนัฐ พรหมศรี

Chanat Promsri

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University

E-mail: mihna.ben077@hu.ac.th

Received: 28 November 2025; Revised: 19 December 2025; Accepted: 20 December 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มงาน 4 กลุ่มงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง 229 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากแบบไม่ใส่คืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.933 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีเทส และการทดสอบเอฟเทส

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา รายด้านแล้ว พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research article aimed to examine the level of innovative leadership among school administrators in the 21st century and to compare differences based on work experience and school size under the Phatthalung Primary Educational Service Area Office 2 for the academic year 2024. The sample consisted of 229 participants selected through simple random sampling using a lottery method. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with content validity (IOC = 0.80–1.00) and an overall reliability coefficient of 0.933. The statistical methods employed included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings indicated that the overall innovative leadership of school administrators was at a high level. When compared by school size, no overall differences were found; however, statistically significant differences at the .05 level were identified in the areas of creating an innovative environment, teamwork, and the use of information and communication technology. Regarding work experience, statistically significant differences at the .001 level were found in the overall innovative leadership among administrators with different lengths of work experience.

Keywords: Leadership, Innovative Leadership, School Administrators

บทนำ

เนื่องจากสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ประเทศไทยจึงมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาสนับสนุนระบบการศึกษา ตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งกำหนดให้รัฐส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความรู้และนวัตกรรม อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังเน้นการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาเพื่อยกระดับศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งหวังให้พลเมืองทุกวัยมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนา

ประเทศอย่างเต็มศักยภาพในอนาคต การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญในการเตรียมบุคคลให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย โดยคนรุ่นใหม่ต้องมีทักษะขั้นสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555) การพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้และความสามารถจึงเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เหมาะสม เพื่อสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติของสังคมโลก รวมถึงต้องมีภาวะผู้นำที่ดีในการกำหนดทิศทางขององค์กร หากผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง อาจส่งผลให้เกิดความสับสนในทีมงานและลดประสิทธิภาพในการทำงาน แต่หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เข้ากับยุคสมัย จะสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาในตัวผู้นำ ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร (วิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ, 2561) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลายในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และให้ความอิสระในการทำงาน สำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะที่สำคัญรวมถึงภาวะผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม โดยวิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ (2561) นำเสนอแนวคิดที่สำคัญ เช่น การสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ความร่วมมือ การเสริมพลังอำนาจ และการพัฒนานวัตกรรม ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงเป็นทักษะจำเป็นของผู้บริหารยุคใหม่ ผู้บริหารต้องสามารถประยุกต์วิธีคิด เปิดรับข้อมูล พัฒนากลยุทธ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อสร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพและพัฒนางานองค์กรตามวิสัยทัศน์ได้อย่างแท้จริง ซึ่งถือเป็นสมรรถนะสำคัญในการสร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับงานของปวีณา กันถิน (2560) ที่พบว่าครูประเมินภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนประชารัฐอยู่ในระดับมาก โดยโดดเด่นด้านวิสัยทัศน์ การสร้างแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม คุณธรรมจริยธรรม และการสร้างบรรยากาศส่งเสริมนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น การที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับนวัตกรรม เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่นับวันจะยังมีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จได้อย่างแท้จริง การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมของสถานศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เพื่อมุ่งให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญในการคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท เป้าหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ดังจะเห็นได้จากมีประกาศของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาให้สถานศึกษาดำเนินการส่งผลงานเพื่อเข้ารับการคัดสรรรางวัล “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นนวัตกรรมต้นแบบเผยแพร่ไปยังสถานศึกษา และผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 มีวิสัยทัศน์ว่า “เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม มีทักษะชีวิตพร้อมสำหรับโลกยุคใหม่” และตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่นนโยบายเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดขับเคลื่อนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 โดยเน้นจุดสำคัญที่ “10 โรงเรียนคุณภาพ” ผ่านแนวคิด “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมการบริหาร” เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดนำนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ อีกทั้งยังได้กำหนดวิสัยทัศน์ของสำนักงานว่า “เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ผู้เรียนมีคุณธรรม มีทักษะชีวิตพร้อมสำหรับโลกยุคใหม่” แม้จะมีการประกาศจุดเน้นและวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนแล้ว แต่จากการศึกษารายงานผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษาที่ได้รับรางวัล “หนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม” ยังไม่มีผลงานที่ชัดเจน สถานศึกษาต่าง ๆ มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ได้ส่งเสริมให้นำแนวปฏิบัติเหล่านี้มาต่อยอดเป็นนวัตกรรมของโรงเรียน แต่การเผยแพร่ผลงานยังจำกัดอยู่ภายในเขตพื้นที่และจังหวัดเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2562 สำนักงานฯ จะสนับสนุนผู้บริหารที่มีผลงานแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศไปสู่เวทีระดับประเทศในด้านนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งเมื่อนวัตกรรมของผู้บริหารเพิ่มขึ้น ก็จะสามารถต่อยอดสู่นวัตกรรมโรงเรียนเพื่อให้ได้รับการยอมรับในระดับประเทศต่อไป

จากการศึกษาปัญหาและข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญนวัตกรรมด้านการศึกษาต่อการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำด้านนวัตกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัด ส.พ.ป. พัทลุง เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอตะโหมด อำเภอป่าบอน และอำเภอบางแก้วมีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 113 โรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มงาน 4 กลุ่ม ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 113 โรงเรียน รวมทั้งหมด 565 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 229 คน โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม 0.05 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามเกณฑ์สัดส่วนของสถานศึกษา และใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของลิเคอร์ท (Likert Scale) ครอบคลุมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 7 ด้าน รวม 35 ข้อ และตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลประกอบด้วย การขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 และส่งแบบสอบถามในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ My Office ให้ผู้บริหารจำนวน 229 คน โดยกำหนดส่งคืนภายใน 30 วัน เมื่อได้รับแบบสอบถามครบ 100% ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและเข้ารหัสข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการสรุปผล ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ใช้สถิติ One-way ANOVA และเมื่อตรวจพบความแตกต่างจึงวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffé

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานประกอบด้วย Independent t-test สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม เช่น ขนาดโรงเรียน และ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่มีหลายกลุ่ม เช่น ประสิทธิภาพงาน พร้อมตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 แสดงระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น (n = 229)		ระดับ
	$\bar{x}$	SD	
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง	4.07	0.48	มาก
2. ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม	4.33	0.34	มาก
3. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.22	0.40	มาก
4. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.24	0.38	มาก
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.17	0.41	มาก
6. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	4.31	0.37	มาก
7. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.32	0.36	มาก
รวมเฉลี่ย	4.24	0.23	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.34$) รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.36$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.07$, $SD = 0.48$)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	P-value
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง					
ระหว่างกลุ่ม	6.395	2	3.198	19.431***	.001
ภายในกลุ่ม	37.191	226	.165		
รวม	43.587	228			
2. ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	.184	2	.092	.936	.394
ภายในกลุ่ม	22.254	226	.098		
รวม	22.438	228			
3. ด้านการทำงานเป็นทีม					
ระหว่างกลุ่ม	.820	2	.410	3.441*	.034
ภายในกลุ่ม	26.934	226	.119		
รวม	27.754	228			
4. ด้านการบริหารความเสี่ยง					
ระหว่างกลุ่ม	.19	2	0.09	0.65	.519
ภายในกลุ่ม	48.53	226	0.14		
รวม	48.73	228			
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
ระหว่างกลุ่ม	2.194	2	1.097	6.301***	.002
ภายในกลุ่ม	39.353	226	.174		
รวม	41.548	228			
6. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม					
ระหว่างกลุ่ม	.254	2	.127	.914	.402
ภายในกลุ่ม	31.466	226	.139		
รวม	31.720	228			
7. ด้านความคิดสร้างสรรค์					

ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.12	0.96	.382
ภายในกลุ่ม	42.56	226	0.13		
รวม	42.81	228			
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.48	2	0.24	4.66**	.010
ภายในกลุ่ม	16.79	226	.05		
รวม	17.274	228			

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการทำงานเป็นทีม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏดังตาราง 14 – 16

อภิปรายผล

ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.34$) รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.36$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.07$, $SD = 0.48$) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของผ่องพรรณ พลราช (2560) เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ด้านค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ โดยรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

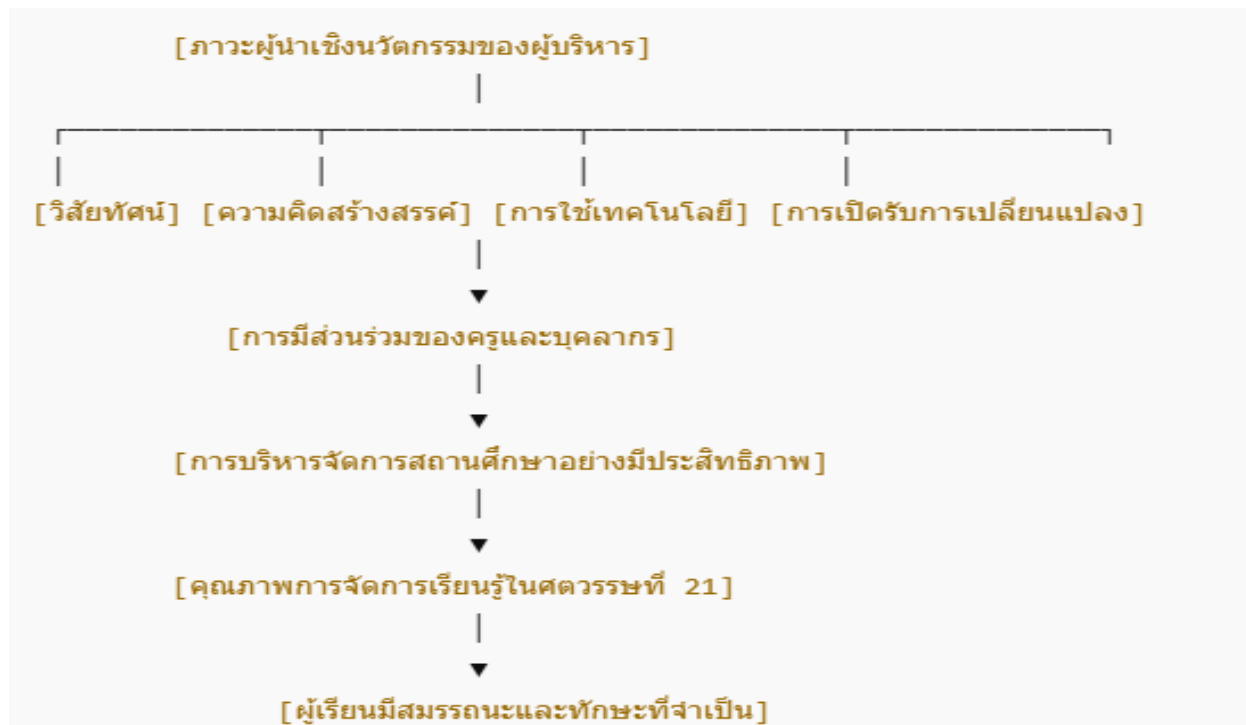
ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความ

คิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการทำงานเป็นทีม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏดังตาราง 14 – 16 ในขณะเดียวกันก็สามารถนำความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการทำงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แล้วผู้บริหารต้องสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยี ให้กับผู้บังคับบัญชาได้รับความรู้และทักษะ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสัญญา โสภณ (2565) เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7” ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ความสามารถและพฤติกรรมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาขับเคลื่อนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีวิสัยทัศน์ในการบูรณาการเทคโนโลยีกับหลักสูตรและงานบริหาร สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการสอนอย่างเหมาะสม และร่วมพัฒนาระบบเทคโนโลยีของโรงเรียนให้เกิดผลต่อคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้งานวิจัยไทยยังสรุปตรงกันว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีเป็นทักษะจำเป็นของผู้บริหารยุคดิจิทัล เพราะมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา ส่งเสริมการยกระดับการเรียนการสอน และทำให้การลงทุนด้านเทคโนโลยีเกิดความคุ้มค่า

ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5-10 ปี อาจเป็นเพราะการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสังกัด ส.พ.บ. พัทลุง เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ มีความแตกต่างจำนวน 1 คู่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดกลางมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา โดยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ เปิดรับการเปลี่ยนแปลง ใช้เทคโนโลยี และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

สรุป

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในส่วนของกรเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณา รายด้านแล้ว พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์สู่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายสถานศึกษาในอนาคตที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการเป็นองค์กรนวัตกรรมมุ่งเน้นเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิธีการทำงานของบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ให้ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

1.2 ด้านการสร้างบรรยากาศในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้อิสระทางความคิดในการทำงานแก่ครูและบุคลากร ผ่านกระบวนการทำงานที่หลากหลาย มุ่งเน้นผลักดันและจัดกิจกรรมให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ด้วยการเล็งเห็นคุณค่าของนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นสำคัญ

1.3 ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดบทบาท มอบหมายงานในการปฏิบัติงานของสมาชิกในทีมตามความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล อีกทั้งควรส่งเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีมจากการเรียนรู้ระหว่างครูและนวัตกรรมที่พัฒนาร่วมกัน ส่งเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีมจากการเรียนรู้ระหว่างครูและนวัตกรรมที่พัฒนาร่วมกัน

1.4 ด้านการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางและมาตรการในการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะทำให้สถานศึกษาเกิดผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อการปฏิบัติงาน และควรพิจารณาไตร่ตรอง ประเมินสถานการณ์ ที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงในการตัดสินใจให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

1.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยี และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรมได้อย่างถูกต้อง

1.6 ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรช่วยแก้ไข้ปัญหา เมื่อครูพบอุปสรรคในการสร้างนวัตกรรม รวมถึงเป็นที่ปรึกษาในการทำงาน เสียสละเวลาในการทำงาน รวมถึงการบริหารงาน และดำเนินงานบนความโปร่งใส ตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้

1.7 ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหาด้วยนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ และสนับสนุนที่จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ จัดหารางวัล พิจารณาความดีความชอบแก่ครูผู้สร้างนวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างและนำผลการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงวางแผนในการพัฒนาทักษะหรือกำหนดทักษะของผู้ที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนในลำดับถัดไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดแก่ผู้บริหารในสังกัด ส.พ.ป. พัทลุง เขต 2 อย่างแท้จริง

2.3 ควรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา กันถิ่น. (2560). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระราชรัฐ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร. มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ และคณะ. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 20(1), 261-271.
- สัญญา โสภิน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.